

Lydie Romanská

Ukázky z tvorby

Ticho pro klarinet
Montanex, 2007

Svlékání z růže
Montanex, 2008

Zofa

Zofija. Žofie, Žofka, ve škole, ale pro všechny ostatní vždycky Zofa. Světlé vlasy dlouhé až k pasu, za ušima na sponky. Měly co dělat sponky, aby je udržely, však většinou ne. Vlasy se draly kučeravé a husté, načechrané, dělal to jejich drobný krep, přímo svítily někdy, vzdouvaly se, každý vánek je dokázal profouknout a oddělit jednotlivé vrstvy od sebe, zvednout a udělat z nich jedinečnou ozdobu jemné tváře, prosvítaly sluncem, jen se správně postavit. Barvou skoro bílé působily jako neskutečná svatozář přitahující pohledy a pozornost. To nebyli tencí hadi matčiných vlasů nebo krátký porost Cilčiny hlavy zamořený hnidami, byla to ozdoba madony, krása, která se vrývala, na niž se myslelo, a z mysli nešla.

Zofa, sladká podoba z galerie svatých, podvědomě formující vkus, určující normu pro všechny ženské hlavy na celý a ne jeden lidský život.

V sobotu se u Zaboku svlékla, hráli si, dělala vílu, měla jen krátkou spodničku na ramínka a vlasy nahnuté přes prsa. Hnědé šaty visely na větvi břízy, zástěrka, fěrtošek ledabyly vlál zachycen za zmačkaný pásek, který byl ještě před chvílí mašlí nad lehce vyklenutou zadničkou.

„Čicham, čicham člověčinu,“ funěl Adam a Dolfik se krčil za výběžkem skály a víla ho schovávala a zapírala, ladně se pohybovala, dotýkala se červenajících bobulí divokého jeřábu, trhala je a házela na Adama, dráždila ho, protože ho chtěla odlákat od úkrytu soka, jak

se to děje ve sluneční jeskyni z pohádek.

„Nikoho tu nemam,“ lhala, „čekam na tebe celý den, pod', pročešu ti vlasy...“

V jedné chvíli si Adam vzpomněl na noční scény s matkou a otcem, zrudl a najednou měl chuť přistoupit k Zofě zezadu a přitlačit ji k sobě, dělat to, co otec, zkusit si... Ale nebyli sami, kdesi se tu krčil Dolfik, opravdicky schovaný.

„Čicham, čicham, člověčinu,“ opakoval Adam, a byl by rád, aby tu víla skutečně nikoho neměla; „Běda, běda živačkovi, kdyby se tu objevil.“

„Jak by moh, kdo by se k nam dostal? Ty litaš celý den po světě a člověčinu doneseš až sem.“

Slunce se pokládalo do zeleného nízkého porostu, víla se ponořovala a zase objevovala, doprovázelo ji hejno zlatých mušek, rojily se nad její hlavou, protože je vyrušila.

„Tak už pod', mam zlatý hřeben na tvoje zlate vlasy...“

Lehl si, hlavu jí položil do klína a ona se mu přebírala ve vlnitých vlasech. To nevydržel Dolfik.

„To něni žádná hra, měl si mě hledat!“

„Enem se schovej, šak na tebe dojdě,“ s převahou nařizoval Adam.

Dolfík se vrátil na své místo. Zofa setřásla Adama.

Najednou to nemělo žádný děj, byl to tanec, Zofino sólo, možná to věděla, možná ne, tančila, udělala se vílou a oni oba mohli na ní oči nechat, jak byla skutečná; chyběla hudba, a oni to nevěděli, oni to nepotřebovali, byla to pohádka, reálie se tvořily v jejich hlavách, v každé poněkud jiné.

Adam pak vášnivě doopravdy hledal, soka načapal za výběžkem a pak se krásně o vílu poprali, chvilkami to bylo vážné, každý se bil za sebe a nebyla to vůbec legrace ani pohádka, na vílu zapomněli, pasovali se, zkoušeli, kdo na koho má, a ona se zatím oblékala, soukala se do šatů a přitom říkala:

"Synci, dyť je to enem hra, opravdicky, nechtě teho".

Prali se, neuměli zakrýt své záměry, bili se, nevyhrál nikdo, protože to opravdicky byla jenom hra a oba zchladli, jen co si Zofa přehodila šaty, jen co si nazula oškrtané šněrovací botky, jen co uvázala fěrtošek a šatku na bujný vlas.

Nazítří byli na seně s Adamem už sami, dělali, že čekají na Dolfika, ale jeden ani druhý mu neřekl, tak si hráli bez něho, úplně vážně. Zofa si rozpletla vlasy, cosi jí říkalo, že to bude tak lepší.

„Dobry den, mamó,“ pozdravil Adam a ve výši pasu svíral kliku vymyšlených dveří.

„Že tež už iděš, byl si v hospodě, či co?“ zvedla hlas Zofa.

„Baj, v hospodě, kde indě, kaj isť po robotě, enem to raz zkus, taku šichtu jak ja...“ rozšafně rozkládal Adam.

„A jest ti tam nědali?“ vysmívala se Zofa a natáčela hlavu ze všech stran.

„Tak něrub fory a nalej zupy!“

Zofa pohodila kšticí, s povzdechem vzala do ruky misku, postavila ji na stůl, došla pro hrnec a šufanek a nalávala polévku. Adam jedl. Kolem bylo jen seno a příšeří hůry, ale kuchyně stála v jejich fantazii celá i s kachlovou pecí a s pánvičkami a hrnky na lištách kolem.

„Zas mě něskaj boli ve řbetě, mamó,“ stěžoval si Adam naprosto ponořený do své role a podával ženě prázdnou misku, „potřebuju namasirovat, vem tu kostivalovu.“

„A jak se ti libim, Adam?“ přímo se zeptala a otočila se na patě.

Líbila se mu hodně, hned si všiml rozpletených vlasů, ale nevěděl, jak na to odpovědět. Takové způsoby nikde neviděl. Zčervenal, zvedl ruku, aby si na vlasy sáhl, hned se ale odtáhl:

„Vlasu maš, dobře pro vši...“

To Zofka nečekala:

„No, Adam..., tuž se svlikaj,“ nařídila, otočila se v rozpacích trochu zklamaná a hledala ve vzduchu polici a mast, sundávala gumu z pergamenu, nabrala na prst masti a blížila se k Adamovi. Ten už ležel na břiše jen ve spodních kalhotách, Zofa rozkročmo zasedla jeho pas a přejížděla po zádech dlaněmi a přebírala prsty a zapojovala nehty, vymýšlela všelijaké způsoby a přitom brebentila:

„Cilka ma jakesi nežidy na hubě, tato, pořad se drape, něvim, aby se ji nězrobily doliky, děvucha, jak se potem vyda.“

„Dej pokuj s Cilku, vic roboty ji tře, je už velka, pysk se ji zahoji.“

„Bohuš se něskaj rozbil koleno, lital za rafkem,“ pokračovala ve hře na rodinu. Odložila vymyšlenou mast, vstala, opravila si uzal na zástěře a chystala se umýt nádobí.

„Na všeco sem sama, cely den mam co robiť.“

„A co děcka?“

„Však pomahaju, ale viš, jak to je. Všeco je třeba po nich popraviť. Jak by pomoci něbylo.“

„No, dobre, mamu, už teho něchaj a pod' ku mně“.

„Musim se tež vysvleť, do loža se tak něchodi,“ řekla Zofa a odvazovala fěrtoch.

Adam počkal, až odhodila zástěru, a potom vstal, chytil ji zezadu za pas a přitiskl se k její hnědé sukni.

„Co to robiš, tato?“ nechápavě se otočila Zofa.

„Ale, dobre mi něni,“ pustil ji a začal naoko kašlat, „ta havirna mě raz zabije. Něskaj sem robil celu šichtu na břuchu, nizke rubani, tak nizke...“

„Uvařim ti čaj, tatušu.“

„Čaj, čaj...gořaly mi tře!“

„Gořaly? Němam, uvařim ti čaj,“ řekla pevně.

Odstoupila, nalila šufankem vodu do vzdušného hrnku a postavila na kamna. Jak zatápěla, ohnula se, předklonila a tata se k ní opět měl. Nechácala to, ale zůstala. Pak se otočila čelem a vlepila mu nešikovný polibek mezi nos a oko.

„A rad mě ešče maš?“

Adam nevěděl, co na to říct, s takovou situací se ještě nesetkal.

„Ty navymyšlaš, Zofa,“ odpověděl pohotově.

Ta řeč mu vyrýpla výraznou brázdičku v mozku. Určitě ji má moc rád, ale říkat to nahlas?

Vzal do ruky hrnek s čajem. Pil, polykal, ale byly to jenom sliny, držel ruku ve výši úst, přemýšlel a Zofa si zatím pročesávala vlasy. Potom si sedla, stáhla ho k sobě, natáhla se a on byl najednou nad ní, ale v rozpacích se svezl dolů, protože se hlásilo zase to, co v noci, když se díval na otce a matku. Zároveň by rád odpověděl na její otázku; točila se mu z toho hlava, zažíval něco zvláštního a přitom se styděl, styděl se za sebe i za ni, ležela naznak a na hladké, nízké hrudi měla jen vlasy.

Z knihy Svlékání z růže, Montanex 2008

Těžký zápar křovisek

s bílými dlaněmi bezu

sladký

portské mi roztočilo myšlenky

prýští z mého těla

nežízníš(?)

skrývám se

možná přijdeš

položím se do vrbiček

raněná srna ve mně vstane

na vratkých nohou odejdu i dnes

Každou noc se mi zdáš

vítám tě

hostím pomněnkami

pak nosíme krabice

plné odložených

dnů

s utrženým límečkem

nefunkčním zipem

nebo mi zapínáš mou průsvitnou duši

jako obyčejný modrý baloňák

sděluješ cenu květin

a stav svého smokingu

je mi líto

čistírna už to nespraví

krejčí ušije nový

vzbud' mě

Drátosrstý přehoz ovsa

tvé loňské strniště

bych obsévala pomněnkami

snášela na své nejjemnější kůži

ale nezmůžu nic

v potratu naší společné postele

krvácím

z jediné své lásky

Jako když zvony

ale je to zdejší prospekt dopravy

jako když zvony

šlapou si na rytmus

ráčkují

jako když zvony

i moje srdce se rozhodlo zůstat

zmítá se v zadrhání

hýbe kladivem

saje z hvězd

ve sklepení této chvíle
připomíná utajené schůzky
milujeme se jako když tiskne
už jsme omluveni
už jenom šumí asfaltové peřeje
možná ulita zapomenutá v mém klíně
možná tvůj vzdálený šepot
ale je to víno v italských uličkách tepen
tlaková nádoba mého zoufání
jako když šumí asfaltové peřeje
je to smrt v zasněženém hrdle
skládá křídla tak tiše

Vzal sis všechno
i kůstku na zápěstí
se statutem ostrova

i světlo mé náruče
přerušované cedníkem žaluzie proti početí

nechalš mě
s odkrytým zpovědním tajemstvím
v košilce
kterou nepotřísníš

a já (?)

čekám v tvé opuštěné posteli

přiznávám
tebe se mnou

sebe s tebou

odjakživa...

jako by vedle nežíznila

zapomenutá svatební myrta

jako by netloukla převislá větev

do svědomí sousední

zahrady

můj

tvoříme temnou srpnovou noc

(ani nešpitnou klávesy

má kůže krupičkuje chladem)

nikdy tě nevykořením z tmy

můj

čekám

čekám na milost

pro tebe